

KOMISIJA ZA TUMAČENJE ODREĐABA I PRAĆENJA PRIMJENE KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA
DJELATNOST TEKSTILNE, KOŽARSKO-PRERAĐIVAČKE, GUMARSKJE I INDUSTRIJI OBUĆE

TUMAČENJE O OBVEZNOSTI PRIMJENE KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DJELATNOST
TEKSTILNE, KOŽARSKO-PRERAĐIVAČKE, GUMARSKJE I INDUSTRIJI OBUĆE

U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Pitanje se odnosi na koje pravne subjekte se primjenjuje Kolektivni ugovor za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“ broj, 76/18).

U vezi gore navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Kolektivni ugovor za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 76/18) je potpisan od strane Udruženja poslodavaca FBiH-Grupacija poslodavaca za djelatnost tekstila, kože i obuće i Sindikata tekstila, kože, obuće i gume Federacije BiH.

Članom 2. Kolektivnog ugovora za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće u Federaciji BiH je **definisano da se isti primjenjuje u djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.**

Shodno tome, navedeni Kolektivni ugovor primjenjuje se na sve poslodavce tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće na teritoriji Federacije BiH bez obzira da li su ili nisu članice Udruženja poslodavaca FBiH, a što je u skladu sa članom 11. i članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda koja je sastavni dio Ustava BiH.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u članu 11. definiše da svako ima pravo na slobodu udruživanja s drugima, uključujući pravo da osniva sindikat i učlanjuje se u njega radi zaštite svojih interesa, te da se ova prava neće ograničavati. Članom 14. je propisano da je uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji zagarantovano, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status, odnosno zabranjuje se diskriminacija svakog prava koje zakon predviđa.

U članu II/2 Ustava BiH utvrđeno je da se prava i slobode koje su propisane Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim Protokolima direktno primjenjuju u BiH, te da ovi akti imaju prioritet nad svim drugim zakonima.

Član 2. Kolektivnog ugovora odnosno primjena Kolektivnog ugovora za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće u Federaciji BiH je u skladu sa stavom 3.

člana 8. Zakona o radu kojim je propisana zabrana nejednakog postupanja prema radnicima uzrokovana po osnovu članstva ili nečlanstva u sindikatu kojim se radnik stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na istu ili sličnu situaciju.

Kolektivni ugovor predstavlja okvir za uređenje radnih odnosa i uslova poslovanja s ciljem postizanja ujednačenih i viših standarda poslovanja u sektoru tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće, te kao takav ima za cilj suzbijanje nelojalne konkurencije.

Također, primjena Kolektivnog ugovora na sve poslodavce iz oblasti tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće je u skladu sa članom 2. Zakona o zabrani diskriminacije, a prema kojem se pod diskriminacijom smatra svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Iz navedenog proizlazi da svako različito postupanje ili neopravdano pravljenje razlike prema jednom licu ili grupi s obzirom na njihova lična svojstva jeste diskriminacija i u pravilu se ogleda u isključivanju, ograničavanju ili davanju prednosti.

Također, brojni primjeri iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava pokazuju da su sudske presude bile u korist osoba nad kojima je izvršena diskriminacija po osnovu članstva ili nečlanstva u sindikatu.

Imajući u vidu da su Kolektivnim ugovorom za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće definisana minimalna prava radnika (najniža plaća i ostale naknade) koja nisu definisana Zakonom o radu FBiH i koja je shodno Zakonu potrebno definisati Kolektivnim ugovorom, član 2. Kolektivnog ugovora je u skladu sa Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Evropskom socijalnom poveljom, Konvencijama MOR-a, Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, te Ustavom BiH i FBiH.

Na kraju bitno je napomenuti da se primjenom Kolektivnog ugovora na sve radnike i poslodavce za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće na jednak i ravnopravan način osigurava minimum radnih prava i obaveza u djelatnosti tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće, socijalna jednakost za sve zaposlene u sektoru, fer tržišna utakmica za sve poslodavce i jednaka obaveza odgovarajućih uplata poreza, doprinosa i ostalih davanja.

Predsjednica Komisije
Behrija Huselbegović

Sarajevo, 10.12.2018.godine